

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

SANT JOANET

LA RIBERA ALTA

ACADE
MIAVA
LENCI
ANADE
LALLE
NGUA

**AJUNTAMENT DE
SANT JOANET**

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnolingüístics

RECALL
Aigües Vives Pérez Piquer

TEXT
Vicent Sanchis i Martínez
Joan Català i Cebrià

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Sant Joanet, 149

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Joanet

ISBN: 978-84-482-5464-3
Depòsit legal: V-482(-)2010
Impressió: gràfiques **vimar**
Albacorcs - Tapa 11 • 14, 16 i 18 (12) • 15 i 16 (12) • 18 (12)

SANT JOANET

És un municipi de 490 habitants situat al sud de la Ribera Alta. El nucli de població se situa en el centre d'una planícia, que té 40,8 metres d'altitud, en la plaça Major, a uns 300 metres a ponent de la carretera comarcal Silla-Xàtiva (antiga Via Augusta d'època romana). El seu terme municipal, amb una extensió d'1,9 km², s'assenta entre el marge dret del riu d'Albaida i la vora esquerra del barranc de Barxeta. Confronta al nord amb Vilanova de Castelló i la Pobla Llarga; al sud i a l'est, amb Manuel, i a l'oest, amb Senyera i la pertinença poblata de la Mànega. Els seus veïns reben el nom de *santjoaners*.

El terme no té cap accident geogràfic destacat llevat d'algun xicotet alteró. Està format per una àmplia plataforma al·luvial quaternària d'uns 37 metres d'altitud mitjana, que davalla des del sud cap al nord, formada per terrenys argilosos, exclusivament d'horta, on no apareixen ni les arenes del pla ni els llims de la marjal. La cota màxima, 41,5 m, es registra en la partida del Racó, i la mínima, 32 metres, en l'extrem nord del terme. Tots els canals de reg procedixen de la séquia Comuna de l'Ènova, la qual s'alimenta dels rius d'Albaida i de Barxeta. El conducte d'aigua més important del terme és la séquia de Tordera, que deriva de la séquia del Terç de Castelló. Menor extensió rega la séquia de Sant Joanet o de l'Albelló, que naix en la plaça del Sol de Manuel. Esta séquia arreplega les aigües sobreres del poble veí per mitjà de la séquia de les Foies i de la séquia de la Parada.

Històricament, el territori de Sant Joanet pertanyia a l'antic terme de Castelló, però una modificació en la captació del reg, produïda poc després de la conquesta, facilitaria un traspàs, tant territorial com eclesiàstic, al territori de l'Ènova.

L'alqueria de Sant Joan sembla que va pertànyer des de la reconquesta als Sanç, una de les famílies nobles encarregades del repartiment del districte de Xàtiva. Cap a l'any 1350 pertanyia a en Pere Sanç, casat amb na Francesca Ripoll de Castellverd, l'àvia materna d'Ausiàs March. En un impost del 1373 ja apareix, amb 22 famílies mudèjars, amb el nom de *Sent Joan*, alqueria que llavors pertanyia a en Joan de Pertusa, segurament l'artífex de la substitució de l'antiga denominació musulmana del lloc pel nom del sant. El nucli originari de la població sembla que estava tancat per quatre portals i disposava d'un pou públic en la plaça major, on destacava l'excel·lent torre de carreus del palau senyorial, ací coneguda com *el Castell*, lloc on nasqué el 1835 el cèlebre pintor Josep Estruch. Dalt d'esta torre hi hagué incrustada una làpida romana, hui destruïda, que no se sap d'on procedia. En unes obres recents s'ha descobert una part de l'antic cementeri musulmà, que se situava al voltant del camí de Sant Antoni i del camí de Tordera. Allí es trobaren 93 fosses individuals amb una filera de teules verticals situades darrere dels cossos, orientats sempre cap a la Meca.

Dins de l'actual terme de Sant Joanet, sembla que existiren dos nuclis habitats, el de Tordera i el de Vilanova. Tordera potser s'emplaçava en l'alteró de l'Olivar i seria, en un principi, el més antic i més important, ja que disposava d'una séquia exclusiva, que devia regar aleshores el 70% del terme, mentres que la posterior alqueria de Sant Joan, actual poble, que s'abastia per altres canals secundaris, només ocupava, poc més o menys, el 23% del terme. L'altre nucli, el de Vilanova, sembla que se situava en l'encreuament que formen la remota Via Augusta i el camí de Ragelguaraf. El seu territori, que ocuparia el 7% restant del terme, seria originàriament el que hui se situa a l'altra banda de la via Augusta, on ara trobem dos paratges, el de la Foia, una superfície regada per la séquia de l'Albelló i que correspondria a l'antic terme de Faldeta (ara Manuel), i el paratge del Molí, que correspondria a l'antic terme de Montfflorit (hui la Pobla Llarga).

Vilanova degué ser una refundació de l'Alqueria de Montfflorit, segurament destruïda en la conquesta, en una cruïlla de camins com era costum dels nouvinguts. D'aquell lloc sols s'ha conservat el molí, que seria el primitiu de Montfflorit, probablement reconstruït per Vilanova, la qual hauria de pagar un tribut a la Pobla, ja que l'antiga séquia de Montfflorit, després séquia Major de la Pobla Llarga, propietària del seu cabal, era la que feia girar el molí.

HIDROGRAFIA, POBLAMENT I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Hidrografia

Braçal dels Forners
el Motor

Motoret de Minyana
Séquia de Tordera

Poblament

Casa de Don Andreu
Casa de Maria
Casa de Micaela
Casa de Morret
Casa de Ramon
Casa del Blanco

Caseta d'Àngel
Caseta del Manyo
Caseta del Rico
Sant Joanet
Xalet de Rogeli

Altres llocs d'interés

Cementeri
Fàbrica
Granges
Granja
Granja d'Evarist
Granja de les Santines

Granja de Rafael
Granja de Vicentico
la Carrasca
Molí
Poliesportiu

PARTIDES, PARATGES I VIES DE COMUNICACIÓ

Partides i paratges

Carriotxa
el Bancalot
el Fossaret
el Molí
el Racó
el Racó del Toro
l'Alteró

l'Olivar
l'Olivar de Canó
la Foia
la Rectoria
les Cinquanta
Tordera
Vilanova

Vies de comunicació

Camí d'Evarist

Camí de Carriotxa

Camí de Castelló

Camí de l'Alteró

Camí de l'Escala

Camí de l'Olivar de Canó

Camí de la Pobla Llarga

Camí de la Pobla Llarga a

Vilanova de Castelló

Camí de Manuel

Camí de Sant Joanet

Camí de Tordera

Camí del Cementeri

Camí del Fossaret

Camí del Motor

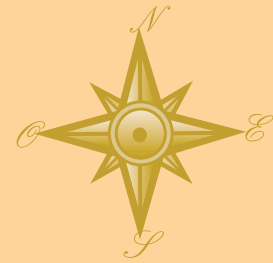
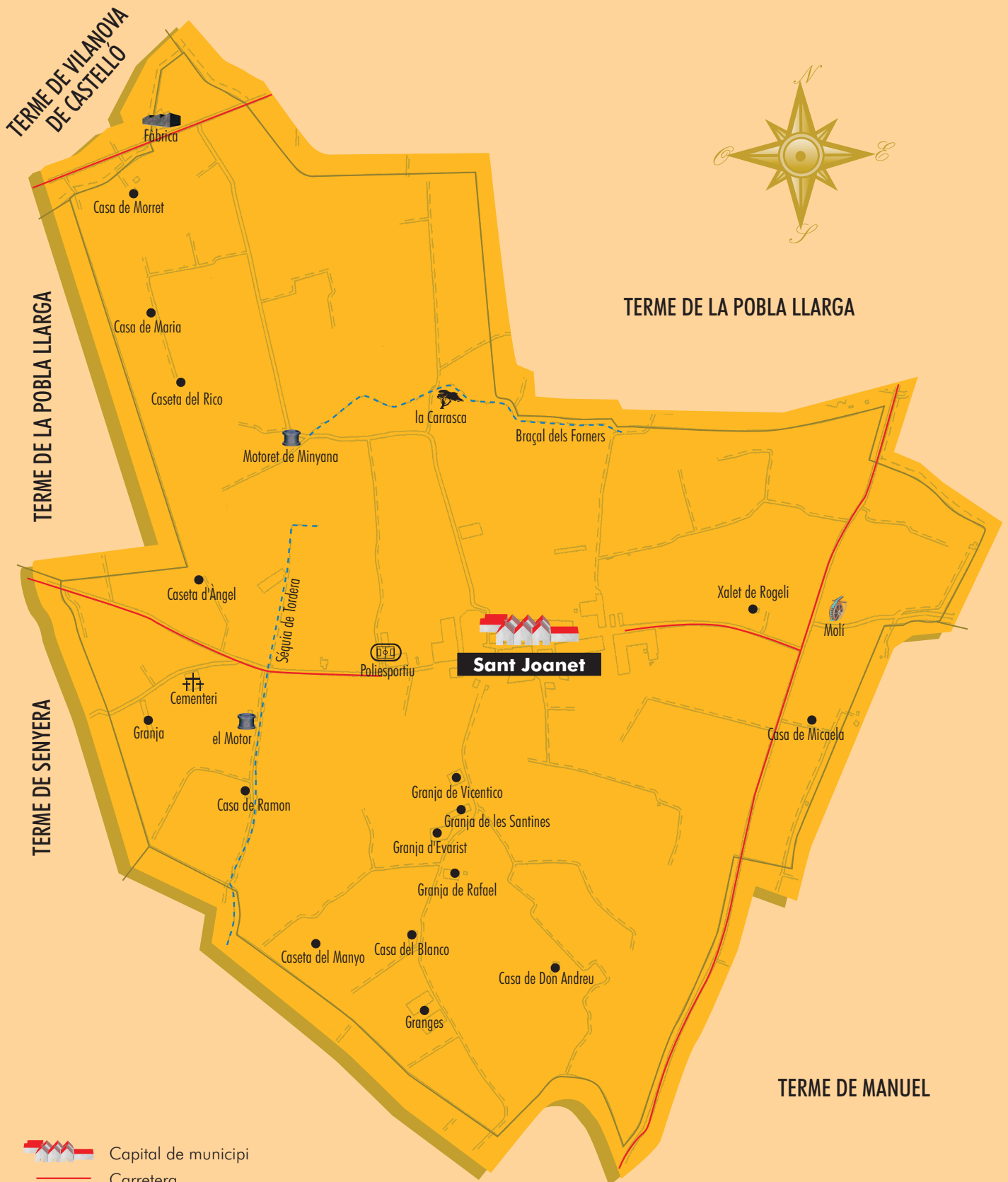
Camí del Racó

Camí del Rico

Camí del Secanet

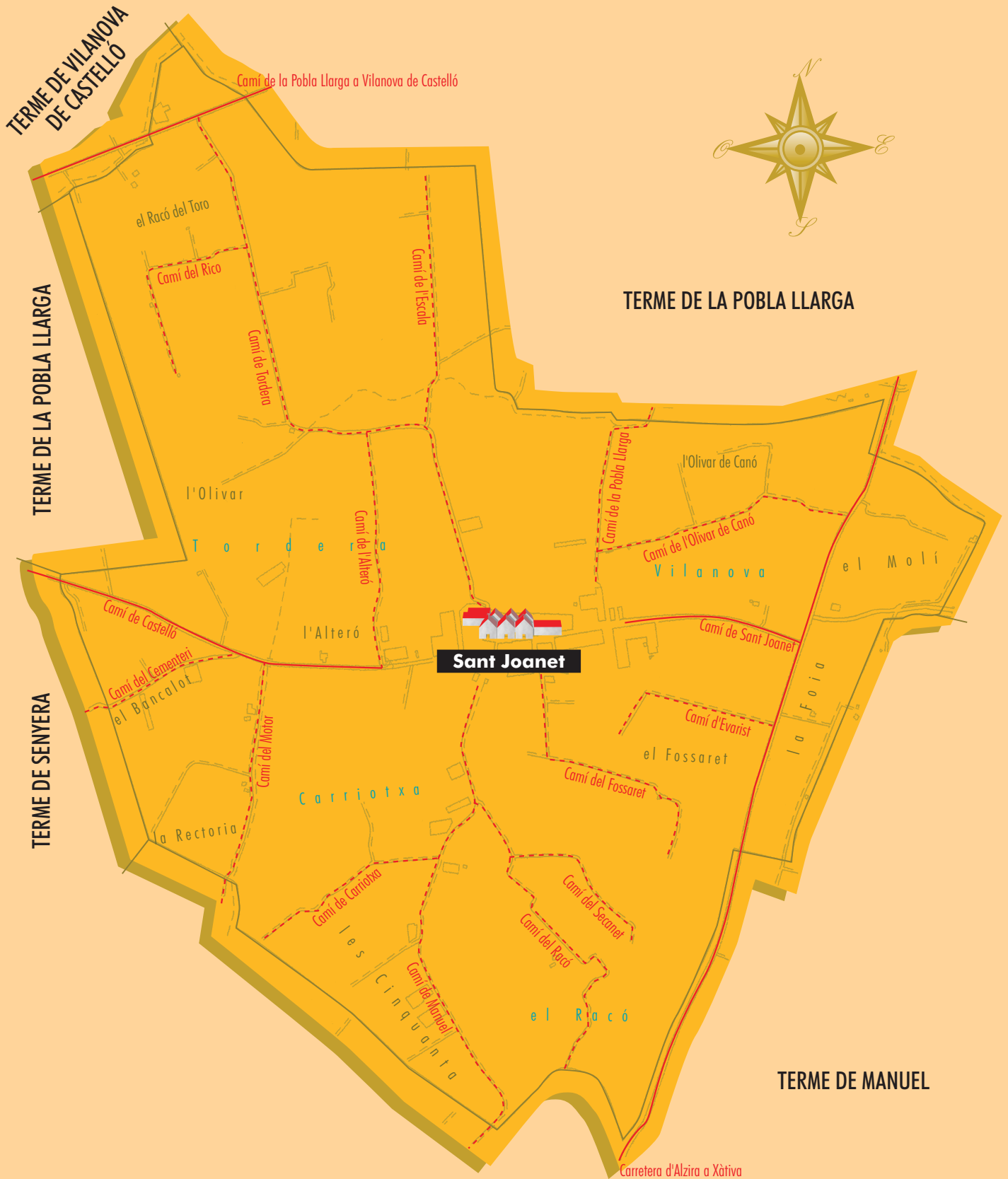
Carretera d'Alzira a Xàtiva

Hidrografia, poblament i altres llocs d'interés

- Capital de municipi
- Carretera
- Sèquia, braçal
- Casa, xalet
- Indústria, taller
- Poliesportiu
- Obra hidràulica
- Molí, sènia
- Cementeri
- Arbre singular

Partides, paratges i vies de comunicació

- Capital de municipi
- Carretera
- Camí
- Partida
- Hort, paratge